

Respect pentru oameni și cărți

Rudyard Kipling

CARTEA JUNGLEI

Traducere de Mihnea Gheorghiu

LITERA
București
2020

Șiru-ncet se desfășoară,
 Ca un laț sau ca o sfoară,
 Răsucindu-se greoi
 Și ne-azvărle în război
 Oamenii, tăcuți și ei,
 Trec prin praf cu ochii grei:
 Nu-nțeleg de ce ni-i dat
 Chinu-acesta necurmat.
 Noi, ai taberei copii,
 Vrem cinstit a o slujii;
 Pinten, jug, povară, șa, -
 Fiecarui – partea sa.

CUPRINS

<i>Tabel cronologic</i>	5
<i>Prefață</i>	9
Frații lui Mowgli	11
<i>Cântecul de vânătoare al haiticului Seeonee</i>	37
Vânătoarea lui Kaa	38
<i>Cântecul de drum al lui Bandar-Log</i>	72
„Tigrul! Vine tigrul!“	74
<i>Cântecul lui Mowgli</i>	97
Foca albă	99
<i>Lukannon</i>	126
„Rikki-Tikki-Tavi“	128
<i>Oda lui Darzee</i>	150
Toomai-al-elefanților	151
<i>Shiva și lăcusta</i>	177
Slujitorii ai reginei	179
<i>Cântecul de paradă al animalelor din tabără</i>	202

PREFĂȚĂ

Solicitările unei lucrări de asemenea natură asupra generozității specialiștilor sunt numeroase, iar Editorul se declară recunoscător față de tratamentul generos de care s-a bucurat și dorește să aducă mulțumirile sale și să recunoască faptul că va rămâne pe veci îndatorat.

Mulțumirile sale se îndreaptă, în primul rând, spre învățatul și desăvârșitul Bahadur Shah, elefantul purtător de bagaje numărul 174 din Registrul Indian, care împreună cu amabila lui soră, Pudmini, i-au pus la dispoziție cu mărinimie povestea din „Toomai-al-elefanților“ și multe dintre informațiile incluse în „Slujitori ai reginei“. Aventurile lui Mowgli au fost culese în perioade diferite și din locuri diferite, de la o mulțime de informatori, majoritatea dorind să-și păstreze anonimatul. Cu toate acestea, de la o asemenea distanță, Editorul simte nevoie să îi mulțumească gentlemanului hindus de pe stâncă veche, un rezident stimat al versanților colinei Jakko, pentru evaluarea sa convingătoare, chiar dacă un pic sarcastică, asupra caracteristicilor naționale ale castei sale – babuinii. Și Sahi, un savant extrem de documentat și de perseverent, membru al recent dispărutei haite Seeonee și artist binecunoscut la târgurile din sudul Indiei, unde dansul cu botniță pe care îl execută lângă stăpânul său atrage tineretul, dar și frumusețea și cultura a nenumărate sate au contribuit la majoritatea datelor valoroase despre

oamenii acelor locuri, despre modul de viață și obiceiuri. Acestea au fost folosite, în mod liber, în povestiri precum „Tigrul! Vine tigrul!“, „Vânătoarea lui Kaa“ și „Frații lui Mowgli“. Pentru povestea din „Rikki-Tikki-Tavi“ Editorul îi este îndatorat unuia dintre cei mai cunoscuți erpetologi din India Superioară, un investigator viteaz și independent care, hotărând „să nu trăiască, ci să afle“, și-a sacrificat ulterior viața în serviciul studierii șerpilor veninoși din Orient. Un accident fericit de călătorie i-a permis Editorului, în timp ce era pasager pe *Împăratessa Indiei*, să fie de ajutor unui coleg de drum. Cât de generos i-au fost răsplătite serviciile umile, cititorii pot judeca singuri citind „Foca albă“.

RUDYARD KIPLING

FRAȚII LUI MOWGLI

*Când vulturul Chil aduce
 Noaptea-n zbor, la el acasă,
 Cea pe care liliacul
 Mang din gheare-n zori o lasă,
 Turmele din țarc ori staul
 Rumegă și-adulmă vântul:
 Până mâine,-ncins de umbre,
 E al nostru-ntreg pământul.
 Este mândrul ceas al celor
 De puterea lor în stare:
 Ceas de labe iuți, de pliscuri
 Oțelite și de gheare.
 Vă strigăm ca să se-audă
 Pân' la voi: – Le meargă-n plin
 Vânătoarea celor care
 Legea Junglei noastre-o țin!*

Pe la ceasurile șapte, într-o seară fierbinte, în munții Seeonee, tatăl Lup se trezi din odihnă lui de zi, se scărpină, căscă și își întinse labele una după alta, să alunge senzația de somn ce-i mai dăinuia în pernițe. Lupoaică sedea culcată, cu botul ei mare, cenușiu, întins peste cei patru pui care

scânceau și se tăvăleau pe jos, în timp ce luna poleia cu argint
Respect pentru oameni și cărti gura peșterii unde sălașlula familia.

— Mrr, făcu tatăl Lup, e timpul să mai ies la vânat.

Și tocmai se pregătea s-o ia spre vale, când o mică umbră, cu o coadă stufoasă, le trecu pragul și începu să scheaune zicând:

— Noroc ţie, șef al lupilor; și urez noroc-bun și colții zdrenveni pruncilor tăi preaslăviți, să nu ne uite și pe noi, flămâncii lumii acesteia, câte zile-or avea.

Era Tabaqui, șacalul, zis Linge-blide, pe care lupii din India îl disprețuiesc fiindcă umblă cu vîrba, bârfește, nu se dă-n lături de la nicio ticăloșie și se hrănește cu zdrențe și resturi de piei pe care le culege din grămezile de gunoaie de la marginea satelor. Dar și ei se tem de el, fiindcă Tabaqui, mai ușor decât oricare altă vîță a junglei, se molipsește de turbare și atunci uită de frică și aleargă prin pădure, luând în colț tot ce întâlnește în cale. Până și tigrul fuge și se ascunde când micul Tabaqui e apucat de turbare, căci turbarea este cel mai groaznic lucru care i se poate întâmpla unei vîțăți. Noi o numim hidrofobie, dar ei îi zic *tevanee*, adică nebunie, și fug de ea încotro văd cu ochii.

— Poți să intri și să scociorăști, spuse Lupul, înțepat, dar să știi că nu e de mâncare aici.

— Pentru un lup nu e, spuse Tabaqui, dar pentru un susțel de nimic ca mine, un os uscat este un adevarat ospăț. Cine oare suntem noi, Gidurlog (poporul șacalilor), ca să alegem atâta? Apoi se repezi spre fundul peșterii, unde găsi un os de ied cu puțină carne pe el, și se așeză să-l ronțăie, dând din coadă. Mii de mulțumiri pentru această masă împărătească, spuse el, lingându-se pe bot. Ce frumoși sunt nobilii tăi copii! Ce mari le sunt ochii, deși sunt încă fragezi! Ce-i drept, ar fi

trebuit să-mi amintesc că odraslele regești sunt ființe desăvârșite de cum vin pe lume.

Tabaqui știa tot așa de bine ca oricare altul că nu e nimic mai neplăcut decât să lauzi copiii cuiva de față cu ei, și de aceea fu foarte încântat văzând cât de prost se simțea Lupul și Lupoaică la aceste cuvinte.

Tabaqui stătu căteva clipe liniștit, bucurându-se de răutatea pe care o făcuse, și apoi spuse cu venin:

— Vă anunț că marele Shere Khan și-a schimbat locurile de vânătoare. Mi-a spus că luna viitoare va vâna prin munții aceștia.

Shere Khan era tigrul care locuia aproape de râul Waingunga, la o depărtare de douăzeci de mile de peștera lupilor.

— N-are acest drept, mărâi Lupul, supărat. După Legea Junglei, el nu are dreptul să-și schimbe locurile de vânătoare fără să dea de știre, precum se cuvine, cu mult înainte. Va speria vânătul cale de zece mile, iar eu — eu trebuie să vânez acum pentru doi.

— Nu degeaba l-a poreclit maică-sa Lungri (Şchiopul), spuse Lupoaică liniștit. E şchiop de-un picior din naștere și de aceea a sărit întotdeauna numai la vite. Acum sătenii de pe malul râului Waingunga sunt supărați pe el și vine-ncoace să-i supere și pe sătenii *nostri*. Oamenii vor scotoci toată jungla ca să-l găsească, dar el va spăla putina, plecând hăt-departe, iar noi și copiii noștri va trebui să fugim când vor da foc ierbii. N-am ce spune, avem de ce să-i fim foarte recunoscători lui Shere Khan.

— Pot să-i comunic și lui că-i sunteți recunoscători? întrebă insinuant Tabaqui.

— Ieși afară! urlă Lupul. Ieși afară și du-te la vânat cu stăpânuл tău! Ai făcut destul rău pentru o singură noapte.

– Bine, plec, se potoli repede Tabaqui. De altminteri, îl puteți auzi și voi pe Shere Khan jos, în hătișuri, aşa încât eu aş fi putut să nu mă mai deranjez să vă aduc vestea.

Lupul ciuli urechea. Jos, în valea care cobora la pârâu, se auzea vaietul monoton, amestecat cu un mormăit sec și furios, al unui tigru care nu vânase nimic și puțin îi păsa că toată jungla afla acest lucru.

– Ce dobitoc! spuse Lupul. Să începi o treabă de noapte cu o asemenea larmă! Ce-și închipuie el, că ciutele noastre sunt ca bivolii lui de pe fluviul Waingunga?

– Ssst! făcu Lupoica. În noaptea asta nu iese nici la bivoli și nici la ciute, ci pe om îl caută. Vaierul se schimbase acum într-un fel de mărăit înăbușit, care părea că vine din toate părțile. Era acel zgomot care îi sperie de obicei pe tăietorii de lemn și pe nomazii ce dorm în aer liber și-i face să dea buzna, zăpăciți, tocmai în gura tigrului.

– Pe om! zise Lupul, rânjind cu toți dinții lui strălucitori. Ptiu! Oare nu sunt destui cărăbuși și destule broaște pe la marginea mlaștinilor? Trebuie să se dea la om, și încă în ținuturile noastre?

Legea Junglei, care niciodată nu dă porunci fără temei, interzice tuturor fiarelor să-l mănânce pe om, afară numai de cazul când ele ar ucide ca să-și învețe copiii cum să facă asta la nevoie, și atunci omoară totdeauna departe de locurile de vânătoare ale haiticului¹ sau ale tribului. Adevăratul motiv al opreliștii este că a omorî un om înseamnă, mai devreme sau mai târziu, sosirea multor oameni albi pe elefanți, cu puști, și a sute de oameni negri cu lănci și torțe aprinse în mâini. Și atunci, toată lumea junglei are de suferit. Motivul pe care îl invocă fiarele între ele este că omul e cel mai slab și

¹ Haitic – haită de lupi (n. red.)

mai lipsit de apărare vânat al pământului și că, pentru un adevarat vânător, nu intră în regulile jocului să-l atace. Se mai spune, de asemenea – și acest lucru e adevărat –, că aceia care mănâncă oameni fac jigodie și le cad dinții.

Mărăitul se auzi din ce în ce mai tare, apoi culmină într-un aaarh pe care tigrul îl scoase din adâncul gâtlejului. Pe urmă se auzi un urlet care nu mai avea nimic de tigru. Și totuși venea de la Shere Khan.

– A scăpat ocazia, lămuri Lupoica. Ce poate fi?

Lupul alergă afară, făcu cățiva pași, apoi îl auzi pe Shere Khan urlând și mugind sălbatic, în timp ce se tăvălea în ierburi.

– Dobitocul ăsta închipuit e aşa de prost, încât a sărit în focul de tabără al tăietorilor de lemn, spuse Lupul, cu un mormăit. Și-a ars labele. Tabaqui, sacalul, e cu el.

– Cineva suie coasta spre noi, spuse Lupoica, ciulind urechea. Luați seama!

În desisul din gura peșterii, un foșnet se apropiă. Lupul își strânse toate labele sub el, gata de salt. Apoi, dacă cineva l-ar fi urmărit cu privirea, ar fi asistat la ceva nemaipomenit: Lupul își frânse săritura în aer. Făcuse mișcarea înainte de a fi văzut asupra cui era să sară și apoi se răzgândise brusc. Rezultatul fu că sări la o înălțime de patru sau cinci picioare, apoi ateriză exact în locul de unde plecase.

– Un om! spuse el uluit. Un pui de om! Ia uită-te la el!

Drept în fața lui, ținându-se de-o creangă joasă, stătea un copil gol, cu trupul cafeniu, care de-abia învăța să meargă, mogâldeața cea mai dulce și mai plină de gropițe care trecuse vreodată pragul peșterii vreunui lup, mai ales la timp de noapte. Privea Lupul drept în ochi și râdea.

– Așa arată un pui de om? se miră Lupoica. N-am văzut niciodată vreunul până acum. Adu-l încoaace.

Lupul era obișnuit să-și transporte puii în fălcii, fără să-i vatâme, ba chiar să ducă și un ou în gură, fără a-l strivi, aşa încât, apucând bine copilul de spate, nici un colț nu-i zgârie pielea, și-l aşeză binișor jos, alături de puii săi.

— Cât e de mic! Cât e de golaș și de îndrăzneț! spuse Lupoaică cu blândețe.

Copilașul căuta să-și facă loc printre puii de lup, ca să ajungă mai aproape de trupul cald al mamei.

— Aha, a început să mănânce și el cu ai noștri! Deci aşa arată un pui de om. Crezi că s-a mai pomenit vreodată un lup care să se poată lăuda că a avut, între copiii lui, un pui de om?

— Am mai auzit că s-ar fi întâmplat un asemenea lucru cândva, dar nu în haiticul nostru, spuse Lupul. Acesta nu are un fir de păr pe el și l-aș putea omorî dintr-o lovitură de labă. Dar uită-te la el cum ne privește-n ochi fără pic de frică.

Deodată lumina lunii de la gura peșterii se stinse, pentru că umerii și capul mare, pătrat, al lui Shere Khan astupaseră intrarea. Tabaqui, în spatele lui, miorlăia:

— Stăpâne, stăpâne, aici a intrat!

— Shere Khan ne face o mare onoare, spuse Lupul, dar ochii săi străluceau de mânie. Ce dorește marele Shere Khan?

— Prada mea. Un pui de om a trecut pe aici. Părinții lui mi-au scăpat. Dă-mi-l pe ăsta.

Shere Khan sărișe în vatra de järatic a tăietorilor de lemn, aşa precum bănuise Lupul, și acum era furios din pricina durerii arsurilor de pe labe. Lupul știa că gura peșterii era prea îngustă pentru ca un tigru să se poată strecu prin ea. În poziția în care se afla acum, umerii și labele de dinainte ale lui Shere Khan erau strânse între pereții intrării, aşa cum s-ar întâmpla cu un om care ar încerca să lupte într-un butoi.

— Lupii fac parte din Poporul liber, spuse Lupul. Ei nu primesc porunci decât de la căpetenia haiticului, și nu de la orice vărgat, ucigaș de vite. Puiul de om e al nostru și îl vom ucide numai dacă vom avea chef.

— Aveți chef, n-aveți chef, ce fel de vorbă e asta? Pe taurul pe care l-am omorât, credeți că am venit să stau aici să vă miroș culcușul de câini, cerând să-mi dați ceea ce mi se cuvine? Vă vorbesc eu, Shere Khan!

Urletul tigrului umplu peștera de tunete. Lupoaică se scutură de puii care se înghesuiau în ea, țășni înapoi, cu ochii scăpărând în întuneric ca două lumini verzi, înfruntând privirea de flăcări a lui Shere Khan.

— Eu sunt Raksha (Demonul), și eu îți răspund. Ascultă, Lungri, puiul de om este al meu și numai al meu. El nu va fi omorât. El va trăi ca să alerge în haitic și să vâneze cu haiticul. Și, la urma urmelor, ascultă, tu, vânător de pui golași, tu, mâncător de broaște și ucigaș de pești, să știi că într-o bună zi el te va vâna pe tine. Și acum fă bine și pleacă de aici sau jur pe *sambhur*-ul pe care l-am omorât (căci eu nu mă hrănesc cu vite prăpădite de foame) că te vei întoarce la maică-ta mai șchiop decât erai în ziua când te-ai născut, tu javră din junglă cu labe prăjite! Hai, șterge-o!

Tatăl Lup se întoarse către ea, din cale afară de mirat. Aproape că uitase de zilele când o câștigase pe Lupoaică în luptă dreaptă, de la alți cinci lupi, pe când ea ieșea cu haiticul și fusese poreclită, pe bună dreptate, Demonul. Shere Khan l-ar fi putut înfrunta pe Lup chiar acolo, dar Lupoaică nu i se putea împotrivi, căci știa că acolo ea avea toate avantajele terenului și că ea, mama, va lupta până la moarte. De aceea, tigrul se retrăse din gura peșterii, mărâind, și numai când ieși de la strâmtuirea cuteză să strige în gura mare: